

Az elfelejtett zsidók Kaifengből

Már hallottunk az "elveszett zsidókról": a *Bnej Anussim* Spanyolországban és Portugáliában, a *Bnej Menashe* Észak-Indiában. Most Közép-Kína/Kaifengben, egy zsidó közösség maradékaira esett a fény.

Évszázadokon keresztül élt egy kicsiny, de sikeres zsidó közösség Kaifengben. Üldözés és hátrányos megkülönböztetés ismeretlen volt. Némelyek úgy véleményeznek, hogy éppen ezért a számuk drasztikusan lecsökkent. Ezért tanácsos őket gyorsan bevándoroltatni (alijáztatni), hogy - az asszimilációt megakadályozandó - a közösség megmaradjon. Itt nem arról a 25.000 zsidóról van szó, akik a náci-időkben menekültek az országba.

Ézsaiás próféta beszél visszatérésről a "kínaiak országából" 49,12: ***Látsd, ezek messziről jönnek, és látsd azok északról és a tengertől/nyugat felől és amazok meg a Színím földjéről!*** (Színím = Kína mai neve).

Mikor jöttek az első zsidók Kínába? Van aki úgy gondolja, hogy még a babiloni fogság előtt i.e. 720-ban az elhurcolt *tíz elveszett törzsnek* a részei. Mások úgy gondolják, hogy az i.sz. 135-ös Bar Kochba felkelés leverésekor menekültek oda. Genetikai vizsgálatok azt eredményezték, hogy rokonságban vannak az örmény, iraki és iráni zsidókkal. A Kaifeng-zsidók mégis perzsa zsidó kereskedők leszármazottainak tartják magukat, akik a *Selyemúton* Antiókiába és a kínai központi városba Xian-ba utaztak. Marco Polo is megemlíti a kaifengi zsidó közösséget a naplójában.

A kaifengi zsinagógában található egy kőoszlop az 1489-es évből, amelyen egy császári üdvözlés a zsidó közösség felé - olvasható. Miután drága "nyugati" ajándékokat kapott zsidó kereskedőktől, ezt mondta nekik: "Lakjatok közöttünk, tiszteljétek és őrizzétek atyáitok hagyományait!"

Európával ellentétben ahol a zsidókat véresen üldözték, Kínában egyenlő jogú polgárok voltak.

Kaifengben a közösség épp hogy 6000 lelket számlált. A zsidó hagyományokat alig tudták ápolni, mert sem Tóra iskola sem jesiva nem volt. Így az asszimiláció minden időben nagy volt. A kínai írás elsajátítása sok zsidót magas pozícióba segített. A zsidók a kínai császárság idején - mint egykor Dániel a babiloni birodalomban - intelligenciájuk miatt nagyon kedveltek voltak. [...]

1854-ben a nagy sárga folyó, a Huang Ho okozta árvízben Kaifeng zsinagógája is áldozatul esett. Ez volt a vége a közösségnek. Ma egy kórház áll a zsinagóga romjain, de a nagy gong látható, amivel egykoron a zsidókat a gyülekezésre hívták, és ugyancsak látható még a mikve-fürdő maradványa is.

Jóllehet a Kaifeng-közösség majdnem teljesen asszimilálódott, még utódok százai számlálhatók. Ők a zsidó szokásokhoz tartják magukat. Nem fogyasztanak disznóhúst, ami a kínaiaknál szokatlan. Peszách/páska ünnepére maceszt sütnek, az ajtófélfát pirosra festik, szabbatkor elmondják a boráldást és a chanukka/templomszentelés ünnepén meggyújtják a gyertyákat. Két utca neve tartalmazza még a "Tora" nevet.

1949-ben a kommunista forradalom után Mao Ce Tung az etnikumokat 55 elismert kisebbségre osztotta. A zsidókat, kínaiul *juttai*, kizárta, de nem antiszemita okok miatt. A zsidó közösségek Shanghajban és Harbinban eltűntek, csak Kaifengben maradtak meg. Az első kontakt a 80-as években jött létre, amikor Amerikából az első turisták megérkeztek, közöttük rabbik is.

Michael Freundnak, aki a "Shavei Israel" szervezetet alapította, "az utolsó zsidó a világ végén" is a szívében van, és megkeresi őket. Gondoskodott róla, hogy könyveket a judaizmusról és Erec Jisraeltől kínai nyelvre lefordítsanak. Xin Xin (22) (neve héberül Lecholia, mint Uzziás király anyjéé) és Nina Huang (21) (heb. Shovi), voltak az elsők a Kaifeng-közösségből, akik másfél évvel ezelőtt alijáztak. "Hogy én zsidó vagyok, a nagyapámtól hallottam. Gyakran mondta: Egy napon visszatérünk a mi hazánkba." Ma mind a ketten a Bat Ain/Gush Etcijon településen élnek. [...]

NAI israël heute, Michael Schneider